

ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ΡΥΘΜΙΣΗΣ

ΤΙΤΛΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ	
«Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας της Σερβίας για την πρόληψη της κλοπής, της παράνομης ανασκαφής και της παράνομης εισαγωγής, εξαγωγής, διακίνησης ή μεταβίβασης της κυριότητας της πολιτιστικής περιουσίας και την προαγωγή της επιστροφής ή την απόδοσή της»	
Επισπεύδον Υπουργείο	Υπουργείο Πολιτισμού
Στοιχεία επικοινωνίας	Παναγιώτης Χίνης, Νομικός Σύμβουλος της Υπουργού Πολιτισμού, τηλ. 6932521336, email: pchinis@culture.gr
ΤΟΜΕΙΣ ΝΟΜΟΘΕΤΗΣΗΣ	
Εκπαίδευση - Πολιτισμός (νομοθέτηση επί θεμάτων Υπουργείων Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού και Πολιτισμού)	Χ
Εθνική άμυνα – Εξωτερική πολιτική (νομοθέτηση επί θεμάτων Υπουργείων Εθνικής Άμυνας και Εξωτερικών)	
Οικονομική/ δημοσιονομική/ φορολογική πολιτική (νομοθέτηση επί θεμάτων Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών)	
Κοινωνική πολιτική (νομοθέτηση επί θεμάτων Υπουργείων Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Υγείας και Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας)	
Δημόσια διοίκηση – Δημόσια τάξη – Δικαιοσύνη (νομοθέτηση επί θεμάτων Υπουργείων Εσωτερικών, Ψηφιακής Διακυβέρνησης, Προστασίας του Πολίτη, Δικαιοσύνης και Μετανάστευσης και Ασύλου)	
Ανάπτυξη – Επενδυτική δραστηριότητα (νομοθέτηση επί θεμάτων Υπουργείων Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Υποδομών και Μεταφορών, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Τουρισμού και Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας)	

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

A. Αιτιολογική έκθεση	2
B. Έκθεση νομιμότητας	9
Δ. Έκθεση γενικών συνεπειών	11

A.2 Η αναγκαιότητα της αξιολογούμενης ρύθμισης	
A.2.1 Το εν λόγω ζήτημα έχει αντιμετωπιστεί με νομοθετική ρύθμιση στο παρελθόν; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☒	
Εάν ΝΑΙ, ποιο είναι το ισχύον νομικό πλαίσιο που ρυθμίζει το ζήτημα;	
A.2.2 Γιατί δεν είναι δυνατό να αντιμετωπιστεί στο πλαίσιο της υφιστάμενης νομοθεσίας	

i) με αλλαγή προεδρικού διατάγματος, υπουργικής απόφασης ή άλλης κανονιστικής πράξης;	Πρόκειται για διακρατική διμερή συμφωνία και η ενσωμάτωση διεθνών συμφωνιών, που χρήζουν νομοθετικής κύρωσης, στην ελληνική έννομη τάξη πραγματοποιείται με τυπικό νόμο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 28 και 36 του Συντάγματος.
ii) με αλλαγή διοικητικής πρακτικής συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας νέας ερμηνευτικής προσέγγισης της υφιστάμενης νομοθεσίας;	Οι στόχοι των αξιολογούμενων ρυθμίσεων δε μπορούν να επιτευχθούν με αλλαγή διοικητικής πρακτικής συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας νέας ερμηνευτικής προσέγγισης της υφιστάμενης νομοθεσίας, διότι για την κύρωση διεθνούς συμφωνίας, σύμφωνα με τα άρθρα 28 και 36 του Συντάγματος, απαιτείται τυπικός νόμος.
iii) με διάθεση περισσότερων ανθρωπίνων και υλικών πόρων;	Οι στόχοι που επιδιώκονται με τις αξιολογούμενες ρυθμίσεις δε μπορούν να αντιμετωπιστούν με διάθεση περισσότερων ανθρωπίνων και υλικών πόρων, καθότι πρόκειται για την κύρωση της διεθνούς συνθήκης μεταξύ Ελλάδας - Σερβίας κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 28 και 36 του Συντάγματος, όπου απαιτείται η νομοθετική παρέμβαση και συγκεκριμένα ψήφιση τυπικού νόμου.

A.3 Συναφείς πρακτικές	
Έχετε λάβει υπόψη συναφείς πρακτικές άλλων χωρών της Ε.Ε. ή του Ο.Ο.Σ.Α., οργάνων της Ε.Ε. ή διεθνών οργανισμών; NAI ☐ OXI ☒ Εάν NAI, αναφέρατε συγκεκριμένα ποιες είναι αυτές, σε ποια σημεία της ρύθμισης αξιοποιήθηκαν, και πώς συγκρίνονται με την ελληνική πραγματικότητα:	

A.4 Κατ' άρθρον ανάλυση της αξιολογούμενης ρύθμισης	
Άρθρο	Ανάλυση

Άρθρο πρώτο του σχεδίου νόμου	Με το άρθρο πρώτο του σχεδίου νόμου, κυρώνεται και έχει την ισχύ που ορίζει η παρ. 1 του άρθρου 28 του Συντάγματος, η Συμφωνία μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας της Σερβίας για την πρόληψη της κλοπής, της παράνομης ανασκαφής και της παράνομης εισαγωγής, εξαγωγής, διακίνησης ή μεταβίβασης της κυριότητας της πολιτιστικής περιουσίας και την προαγωγή της επιστροφής ή την απόδοσή της και μεταβίβασης της κυριότητας πολιτιστικών αγαθών και την απόδοσή της στη χώρα προέλευσής τους, που υπογράφηκε στο Βελιγράδι, στις 15 Μαΐου 2026.
Άρθρο 1	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση, προσδιορίζονται ο σκοπός της υπό κύρωση Συμφωνίας, καθώς και το νομικό πλαίσιο στο οποίο αυτή στηρίζεται. Ειδικότερα, σκοπός της συμφωνίας είναι η θέσπιση ενός πλαισίου συνεργασίας μεταξύ Ελλάδας και Σερβίας για την πρόληψη και καταπολέμηση της κλοπής, της παράνομης ανασκαφής, της παράνομης εισαγωγής, εξαγωγής, διακίνησης και μεταβίβασης της κυριότητας πολιτιστικών αγαθών, καθώς και για τον εντοπισμό, την προστασία, τη διατήρηση, την επιστροφή ή την απόδοσή τους στη χώρα προέλευσής τους.
Άρθρο 2	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση, ερμηνεύεται ο όρος «Πολιτιστική Περιουσία», στην προστασία της οποίας αποσκοπεί η υπό κύρωση Συμφωνία.
Άρθρο 3	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση, ορίζονται οι αρμόδιες αρχές για την εφαρμογή της υπό κύρωση Συμφωνίας.
Άρθρο 4	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση, προβλέπονται τα πεδία ανταλλαγής πληροφοριών που αφορούν στο ρυθμιστικό πλαίσιο που διέπει την παράνομη ανασκαφή και την παράνομη εισαγωγή, εξαγωγή, διακίνηση ή μεταβίβαση κυριότητας πολιτιστικών αγαθών και την επιστροφή ή την απόδοσή τους στην χώρα προέλευσής τους, στις απαγορεύσεις εξαγωγών και τα πιστοποιητικά εξαγωγής, στα αγαθά που τελούν κατά προτεραιότητα σε προστασία και γενικότερα στην προστασία της πολιτιστικής περιουσίας και τους αρμόδιους υπεύθυνους οργανισμούς. Προβλέπεται, επίσης, η διανομή πληροφοριών που αφορούν σε περιπτώσεις κλοπής, παράνομης ανασκαφής και παράνομης εισαγωγής, εξαγωγής και μεταβίβασης κυριότητας πολιτιστικής περιουσίας, καθώς και τις κατασχέσεις πολιτιστικών αγαθών, στον βαθμό που αυτό καθίσταται δυνατό, από τους κανόνες εμπιστευτικότητας των διαδικασιών. Ταυτόχρονα διευκρινίζεται ότι οι πληροφορίες θα επικαιροποιούνται τακτικά και τα μέρη θα τις χρησιμοποιούν με βάση τους όρους της υπό κύρωση Συμφωνίας και θα τηρούν τυχόν ενδείξεις εμπιστευτικότητας.

Άρθρο 5	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση, τα μέρη δεσμεύονται να προωθήσουν την εκπαίδευση του προσωπικού με στόχο την πρόληψη της παράνομης διακίνησης και της επιστροφής και απόδοσης των πολιτιστικών αγαθών στη χώρα προέλευσης, ενώ παράλληλα, διευκρινίζεται το περιεχόμενο της κατάρτισης αυτής. Επίσης, προβλέπεται ότι οι πόροι που σχετίζονται με την ως άνω εκπαίδευση θα επιβαρύνουν κάθε Μέρος σύμφωνα με την οικεία νομοθεσία και τη διαθεσιμότητα του τακτικού προϋπολογισμού του.
Άρθρο 6	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση, ορίζεται ότι τα πολιτιστικά αγαθά θα εισάγονται στην Επικράτεια κάθε μέρους σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία του μέρους εισαγωγής, εφόσον αποδεικνύεται ότι τηρήθηκαν οι κανόνες εξαγωγής του Μέρους προέλευσης. Διευκρινίζεται ότι αν απαιτείται άδεια εξαγωγής από την νομοθεσία του εξαγοντος μέρους, πρέπει αυτή να υποβάλλεται στις αρμόδιες τελωνειακές αρχές του εισάγοντος μέρους.
Άρθρο 7	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση, προβλέπεται η δυνατότητα επαναπατρισμού πολιτιστικών αγαθών που εισήχθησαν παράνομα σε ένα μέρος, κατόπιν αιτήματος του άλλου μέρους. Η διαδικασία διέπεται από το δίκαιο του μέρους που βρίσκονται τα αγαθά, ενώ η αρμόδια αρχή του μέρους αυτού, σύμφωνα με άρθρο 3 της υπό κύρωση Συμφωνίας, υποστηρίζει το αιτούν μέρος παρέχοντας νομικές συμβουλές, συνδράμοντας στον εντοπισμό των αγαθών και μεριμνώντας για την προσωρινή φύλαξή τους έως τον επαναπατρισμό τους.
Άρθρο 8	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση, καθορίζονται οι προϋποθέσεις επαναπατρισμού πολιτιστικών αγαθών. Ειδικότερα, το αιτούν μέρος πρέπει να αποδείξει ότι το πολιτιστικό αγαθό προστατεύεται από την εθνική του νομοθεσία καθώς και ότι εισήχθη παράνομα στην επικράτεια του άλλου μέρους, μετά την έναρξη της υπό κύρωση Συμφωνίας. Προβλέπεται δε και η περίπτωση κατά την οποία δε μπορεί να διασφαλιστεί η προστασία του, λόγω έκτακτων γεγονότων (ένοπλη σύρραξη ή φυσική καταστροφή), οπότε και ο επαναπατρισμός μπορεί να αναστέλλεται προσωρινά.
Άρθρο 9	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση, ορίζεται ότι το κόστος που σχετίζεται με την επιστροφή ή απόδοση πολιτιστικής περιουσίας βαρύνει το αιτούν μέρος.

Άρθρο 10	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση, καθορίζεται ο τρόπος συνεργασίας για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς. Τα μέρη μπορούν να συντονίζουν τις θέσεις τους σε διεθνές επίπεδο σε πολυμερείς υποθέσεις που αφορούν στην πρόληψη της κλοπής, στην παράνομη εισαγωγή, εξαγωγή, διακίνηση, μεταφορά καθώς και στην επιστροφή ή την απόδοση πολιτιστικής περιουσίας στις χώρες προέλευσης και ενισχύουν την ενημέρωση του κοινού και των πολιτιστικών φορέων στα ανωτέρω θέματα. Επίσης, συνεργάζονται με διεθνείς οργανισμούς και ανταλλάσσουν πληροφορίες, με σεβασμό στους κανόνες εμπιστευτικότητας, για τον εντοπισμό, την αξιολόγηση, την καταγραφή και την επιστροφή των πολιτιστικών αγαθών.
Άρθρο 11	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση, προβλέπεται η φιλική επίλυση των διαφορών μεταξύ των μερών μέσω διπλωματικών διαύλων.
Άρθρο 12	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση, διευκρινίζεται ότι η υπό κύρωση συμφωνία δε θίγει άλλες διεθνείς υποχρεώσεις των μερών.
Άρθρο 13	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση, προβλέπονται η ημερομηνία κατά την οποία θα τεθεί σε ισχύ η Συμφωνία, η ανανέωση, η διάρκεια αυτής καθώς και ο τρόπος με τον οποίο μπορεί να καταγγελθεί.
Άρθρο δεύτερο του σχεδίου νόμου	Με το άρθρο δεύτερο του σχεδίου νόμου, ορίζονται η έναρξη ισχύος του κυρωτικού νόμου από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και η έναρξη ισχύος της προς κύρωση Συμφωνίας, από την πλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου 13 αυτής.

A.5 Στόχοι της αξιολογούμενης ρύθμισης
A.5.1 Ποιοι είναι οι στόχοι της αξιολογούμενης ρύθμισης (βραχυπρόθεσμοι και μακροπρόθεσμοι);
● Διακρατική συνεργασία των αρμόδιων υπηρεσιών στην καταπολέμηση της παράνομης ανασκαφής και διακίνησης πολιτιστικών αγαθών. ● Δημιουργία μιας μακροχρόνιας νομικής βάσης για την ενίσχυση της διμερούς συνεργασίας έναντι του φαινομένου της παράνομης διακίνησης πολιτιστικών αγαθών.
A.5.3 Η αξιολογούμενη ρύθμιση προάγει τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών; NAI ☐ OXI ☒
Εάν NAI, ποιοι είναι οι συναφείς στόχοι και ποια η συμβολή της ρύθμισης;

A.5.4. Με την αξιολογούμενη ρύθμιση επιδιώκονται οι στόχοι της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία;

ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☒

Εάν ΝΑΙ, ποιοι είναι οι συναφείς στόχοι και με ποιο τρόπο υλοποιούνται.

A.6 Ψηφιακή διακυβέρνηση

Προβλέπεται η χρήση πληροφοριακού συστήματος για την επίτευξη των στόχων όχι αξιολογούμενης ρύθμισης:

ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☒

Εάν ΝΑΙ, ποιο είναι το σύστημα αυτό;

Το προβλεπόμενο πληροφοριακό σύστημα είναι συμβατό με την εκάστοτε ψηφιακή στρατηγική όχι χώρας (Βίβλος Ψηφιακού Μετασχηματισμού);

ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☒

Εάν ΝΑΙ, αναφέρατε με ποιο τρόπο είναι συμβατό.

Διασφαλίζεται η διαλειτουργικότητα του εν λόγω πληροφοριακού συστήματος με άλλα υφιστάμενα συστήματα;

ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☒

Εάν ΝΑΙ, αναφέρατε ποια είναι αυτά τα συστήματα:

Β. Έκθεση νομιμότητας

B.1 Συναφείς συνταγματικές διατάξεις	
Παρ. 1 και 6 άρθρου 24, παρ. 1 άρθρου 28 και παρ. 2 άρθρου 36 του Συντάγματος	
B.2 Ενωσιακό δίκαιο	
Πρωτογενές ενωσιακό δίκαιο (συμπεριλαμβανομένου του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων)	
Κανονισμός	
Οδηγία	
Απόφαση	
B.3 Συναφείς διατάξεις διεθνών συνθηκών ή συμφωνιών	
Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου	
Διεθνείς συμβάσεις	Διεθνής Σύμβαση της UNESCO (1970) για την παρεμπόδιση της παράνομης διακίνησης πολιτιστικών αγαθών (ν. 1103/1980, Α' 297).
B.4 Συναφής νομολογία των ανωτάτων και άλλων εθνικών δικαστηρίων, καθώς και αποφάσεις των Ανεξάρτητων Αρχών	
Πηγή	Στοιχεία και βασικό περιεχόμενο απόφασης
Ανώτατο ή άλλο εθνικό δικαστήριο	
Ανεξάρτητη Αρχή	
B.5 Συναφής ευρωπαϊκή και διεθνής νομολογία	
Πηγή	Στοιχεία και βασικό περιεχόμενο απόφασης
Νομολογία Δικαστηρίου Ε.Ε.	
Νομολογία Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου	

Άλλα ευρωπαϊκά ή διεθνή δικαστήρια ή διαιτητικά όργανα	
---	--

Δ. Έκθεση γενικών συνεπειών

Δ.1 Οφέλη αξιολογούμενης ρύθμισης			
Η υπό κύρωση Συμφωνία: - δημιουργεί πρόσθετη βάση συνεργασίας μεταξύ των δύο κρατών, - διευκολύνει τον εντοπισμό πολιτιστικών αγαθών που έχουν αφαιρεθεί ή διακινηθεί παράνομα, - προβλέπει μέτρα για την προστασία και διατήρηση της πολιτιστικής περιουσίας, - προωθεί την επιστροφή ή απόδοση πολιτιστικών αγαθών μεταξύ Ελλάδας και Σερβίας, - συμβάλλει στην πρόληψη μελλοντικών περιστατικών παράνομης διακίνησης και μεταβίβασης κυριότητας.			
Δ.2 Κόστος αξιολογούμενης ρύθμισης			
Βλ. την από 4.8.2026 Εισηγητική-Οικονομική Έκθεση της ΓΔΟΥ του ΥΠΠΟ.			
Δ.3 Κίνδυνοι αξιολογούμενης ρύθμισης			
Τομέας επίδρασης	Οφέλη	Κόστη	Κίνδυνοι
Θεσμοί, δημόσια διοίκηση και διαφάνεια			
Αγορά, οικονομία και ανταγωνισμός			
Κοινωνία και κοινωνικές ομάδες			
Φυσικό, αστικό και πολιτιστικό περιβάλλον			
Νησιωτικότητα			

Αθήνα, 9 Οκτωβρίου 2026

**ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

KYRIAKOS
PIERRAKAKIS
09.10.2026 17:43

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΠΙΕΡΡΑΚΑΚΗΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

GEORGIOS FLORIDIS
09.10.2026 17:08

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΦΛΩΡΙΔΗΣ

**ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ
ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ**

GEORGIOS
GERAPETRITIS
09.10.2026 17:09

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΡΑΠΕΤΡΙΤΗΣ

**ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ**

SOFIA ZACHARAKI
09.10.2026 17:11

ΣΟΦΙΑ ΖΑΧΑΡΑΚΗ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

STYLIANI MENDONI
09.10.2026 17:07

ΣΤΥΛΙΑΝΗ ΜΕΝΔΩΝΗ